

Saku Sonnumid

Saku valla leht

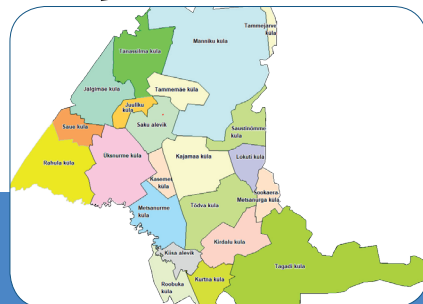
FOOKUSES:

1. juulil elas vallas 9991 elanikku. Lk 2-3

Poole aastaga on Saku valla rahva arv kasvanud 127 inimese võrra

Roobuka küla Meie kauplus sai palju-palju suuremaks

Uues poes on müügipinda 440 m² ja sortiment on senisest rikkalikum

Üle 20 aasta samas lähedal elav Elvira on poe uue väljanägemisega väga rahul ja 4aastane Karolina rõõmustab vanaema ostetud jäätiste üle. Foto: Victoria Parmas

Miks tasuta sõit vaid lastele ja eakatele? Lk 6

Hädaabinumber 112
(kiirabi, pääste, politsei)
Saku valla abitelefoni 1345
Perearsti nõuandeliin 1220
Piirkonnapolitseini 612 4686
Vastuvõtuaeg N 10-12
Noorsoopolitseini 5855 7455
Volitatud loomaarst 504 1060

Riigikogu võttis vastu uue rahvastikuregistri seaduse. Üks oluline muudatus puudutab inimesi, kes on teise kohta elama asunud, ei ole oma andmeid rahvastikuregistris muutnud ning kelle elukoht on ruumi omaniku nõudmisel kantud registrisse omavalitsuse või asustussuse täpsusega. Niisugused aadressid kaotavad järgmisest aastast kehtivuse. Vt lk 3.

1. juulil elas Saku vallas 9991 inimest

Rahvastikuregistri andmetel elas 1. juulil 2018 Saku vallas 9991 inimest – 5001 meest ja 4990 naist. Poole aasta eest ehk 1. jaanuaril oli elanikke 9864 (4950 meest ja 4914 naist), seega lisandus kuue kuuga 127 vallakodanikku.

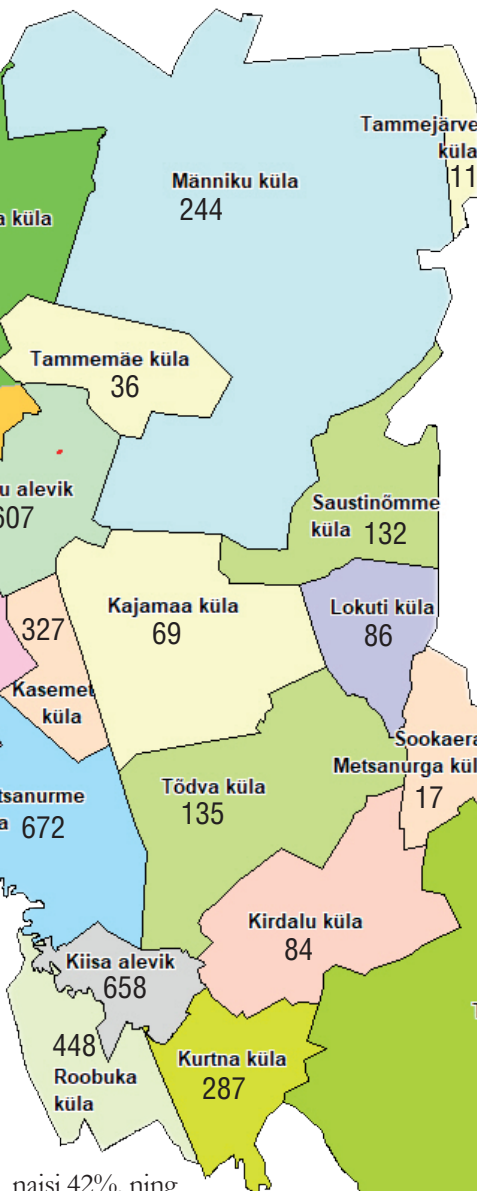
Kõige enam on elanikke Saku alevikus – 4607 (2228/2379). Sakus oli ka kasv kõige suurem, lisandus 58 vallakodanikku. Viimastel aastatel kiiresti kasvanud Metsanurme küla tõusis oma 672 (351/321) elanikuga valla asulate seas rahvaarvult teisele kohale ja möödus Kiisa alevikust. Metsanurmes on poole aasta taguse ajaga võrreldes nüüd 24 elanikku rohkem.

Kiisa alevikus elas 1. juulil 2008 4728 inimest, 10 aasta jooksul on rahvaarv vähenenud 121 inimese võrra ehk tegelikult vaid 2,6%. Protsentuaalselt on võrreldes 10 aasta taguse ajaga langus suurem Kurtnas, kus tookord elas 318 inimest, nüüd 31 ehk ligi 10% vähem. Männikul elas siis 264 inimest, nüüd 20 vähem – rahvaarv on langenud 7,6%.

Vallakodanikke, kes sel aastal tähistavad või on juba tähistanud 90. sünnipäeva või on veelgi vanemad, on elanike hulgas 71, neist 17 on mehed ja 54 naised. Kõige vanem vallakodanik on 102aastane Saku alevikus elav naine. Vanim mees on sündinud aastal 1922, tema kodu on Metsanurmes.

Lapsi ja noori vanuses 0–18 on Saku vallas kokku 2820, nende hulgas on suur poiste ülekaal: noormehi on 1509 (54%) ja tütarlapsi 1311 (46%). Kuni 7aastaseid lapsi ehk neid, kes sel aastal said või veel saavad 7aastaseks või on nooremad, on 1110, väikseid poisse on 605 ja tüdrukuid 505. Sel aastal sündinud pisikesi vallakodanikke on 55, neist 30 on poisid ja 25 tüdrukud.

Enamikus asulatest on naised ja mehed enam-vähem võrdselt. Kuid mitte kõigis. Meessoost elanike osakaal on märgatavalt suurem Kajamaal, kus 40 mehe kõrval elab vaid 29 naist ehk mehi on 58% ja

naisi 42%, ning Tammemäel, kus 21 mehe (58%) kõrval elab 15 naist (42%). Saku valla täpsusega on aadress määratud 82 mehel ja vaid 39 naisel ehk ilma täpse aadressita elanike hulgas on meessoost esindajaid tervelt 68% ja naissoost esindajaid vaid 32%.

Naiste ülekaal on suurem Lokutil, kus naised on 48 (56%) ja mehi 38 (44%). 76 ehk 56% on naised ka Tõdval, mehi on seal 59 ehk 44%. Pisikeses Sookaera-Metsanurga külas on kõige suurem naiste ülekaal: naised on 10 ehk 59%, mehi 7 ehk 41%.

Viimase 10 aastaga on ametlikult vallas elavate ehk rahvastikuregistrisse kantud vallakodanike arv kasvanud 1440 inimese

võrra: 1. juulil 2008 elas vallas 8551 inimest, 4129 meest ja 4422 naist. Selle ajaga on kasvanud kõige enam Metsanurme: 10 aasta eest oli elanikke üle poole vähem ehk 329, juurde on tulnud 343. Üksnurmele on viimase 10 aastaga lisandunud 252, Roobulale 192, Juulikule 142 ja Kasemetsa külasse 137 elanikku.

Protsentuaalselt on suurim rahvaarvu tõus Tänassilmas: 119 inimesele on lisandunud 197, juurdekasv 166%. Sookaera-Metsanurga küla 7 elanikule lisandus 10, kasv 142%. Umbes poole võrra kasvasid Saustinõmme ja väike Tammearve, kus 67 inimesele on lisandunud vastavalt 65 ja 6 inimesele 5.

Saku alevikus elas 1. juulil 2008 4728 inimest, 10 aasta jooksul on rahvaarv vähenenud 121 inimese võrra ehk tegelikult vaid 2,6%. Protsentuaalselt on võrreldes 10 aasta taguse ajaga langus suurem Kurtnas, kus tookord elas 318 inimest, nüüd 31 ehk ligi 10% vähem. Männikul elas siis 264 inimest, nüüd 20 vähem – rahvaarv on langenud 7,6%.

Vallakodanikke, kes sel aastal tähistavad või on juba tähistanud 90. sünnipäeva või on veelgi vanemad, on elanike hulgas 71, neist 17 on mehed ja 54 naised.

Kõige vanem vallakodanik on 102aastane Saku alevikus elav naine. Vanim mees on sündinud aastal 1922, tema kodu on Metsanurmes.

Lapsi ja noori vanuses 0–18 on Saku vallas kokku 2820, nende hulgas on suur poiste ülekaal: noormehi on 1509 (54%) ja tütarlapsi 1311 (46%). Kuni 7aastaseid lapsi ehk neid, kes sel aastal said või veel saavad 7aastaseks või on nooremad, on 1110, väikseid poisse on 605 ja tüdrukuid 505. Sel aastal sündinud pisikesi vallakodanikke on 55, neist 30 on poisid ja 25 tüdrukud.

INNA MIKLI

3. juulil ületas valla elanike arv 10 000 piiri. 10 000. elanik on väike Metsanurme tüdruk **Miina Dreimanis**.

Kontrolli oma elukoha andmeid rahvastikuregistris

Hea Saku valla elanik, kontrolli oma elukoha andmeid rahvastikuregistris.

Et riik ja kohalik omavalitsus saaksid täita elanike ees oma kohustusi, peavad rahvastikuregistris kajastuma inimeste kehtivad ja korrektsed elukohaandmed. Inimesed peavad hoolitsema registrisse kantud andmete õigsuse eest nii Eestis kui välisriigis asuva elukoha puhul.

Möödunud aastal võttis Riigikogu vastu uue rahvastikuregistri seaduse, mille eesmärk on Eesti rahvastiku üle täpsemalt arvestust pidada. Üks oluline 1. jaanuarist 2019 jõustuv muudatus puudutab neid inimesi, kes on lahkunud rahvastikuregistrisse kantud aadressilt teise kohta elama, kuid ei ole oma andmeid registris muutnud. Kui endise eluruumi omanik on taotlenud niisuguste inimeste aadressi muutmist, on nad rahvastikuregistrisse kantud kohaliku omavalitsuse või asustusüksuse täpsusega. Uue rahvastikuregistri seaduse § 110 kohaselt kaotavad enne seaduse jõustumist ruumi omaniku nõudmisel tekkinud kohaliku omavalitsuse või asustusüksuse täpsusega aadressid kehtivuse. Niisugusel juhul on väga oluline enne uue aasta saabumist oma

andmed rahvastikuregistris korrastada, sest vastasel juhul võib jääda ilma toetustest või muudest hüvedest – näiteks juhiluba väljastatakse isikule või vahetatakse isikul, kelle alaline elukoht on Eestis. Ka kiirabi või päästeteenistuse jõudmine abivajajani võib olla raskendatud.

2018. aasta 1. juuli seisuga on Saku vallas 121 inimest, kelle elukoht on registreeritud vaid kohaliku omavalitsuse täpsusega. Kõigil neil tuleks rahvastikuregistris andmete korrastamiseks esitada oma tegeliku elukoha kohta elukohateade. Kui tegemist ei ole endale kuuluva elamispiinnaga, tuleb registreerimiseks esitada üürileping või ruumi omaniku nõusolek. Elukohateadet on võimalik esitada läbi Riigiportaali www.eesti.ee rahvastikuregistri e-teenust kasutades, digiallkirjastatult e-kirjaga, saates selle postiga vallavalitsusse või tulles ise vallamajja kohale. Elukohateatele tuleks kindlasti lisada e-posti aadress ja kontakttelefon number – et saaksime probleemide korral operatiivselt ühendust võtta.

ANNIKA VOOSSEL
Vallasekretäri abi

Toimetaja veerg

Kuidas ma päikesemajas käisin

Hakkasin mõtlema, et olen viimase aasta jooksul jõudnud korduvalt ühte, ütlemes siis, asutusse. Tõsi, mul on seal olnud asju ajada. Aga nii palju? Ühtäkki mõistsin, et seal on olnud lihtsalt meeldiv käia. Alati võtab vastu naerusuine majahaldjas, kes annab nõu ja pakub abi. Ja need teised ka, alati sõbralikud, toetavad, rõõmsameelsed. Ikka on kellelgi midagi ilusat öelda. Neil on jätkunud aega ja tahtmist lehelugusid analüüsida, välja on nad toonud alati positiivse. Olen kõrvalt kuulnud, kuidas nad ka teistele külalistele häid sõnu ütlevad. Kui meeldiv! Selline päikesemaja!

Tõsi, olen seal majas ka pisaraid näinud. Kuid vaid siis, kui kellelegi on miski hinge liigutanud, kui on tõesti ilusvalus hetk olnud. See annab päikesemajale veelgi soojust juurde.

Rääkisin päikesemajast ühele töökaaslasle. Ta oli üllatunud ja imestunud. Tuli välja, et ka temal on oma päikesemaja, kuhu on alati tore minna. Kuid see on hoopis teine maja. Mina kolleegi päikesemajas käinud ei ole. Aga olen uudishimulik ja otsin põhjust. Eks siis näeb!

Miks ma sellest kirjutan? Sest nii palju on paiku, kus tulijat võtab vastu tüdinud ja vingus, või mis veel hullem, kuri inimene. Kus igapäevale tehakse otsekohe selgeks, kui võrd valesti ta kõike teeb ja kui võrd mannetu on. Lehetoimetaja näiteks on kirjutanud sõna „ilus“ lausesse, kus ilmingimata peab kirjutama „kena“. Paha lugu.

Küllap on ka kurjades majades omad naerusuud ja head haldjad, kuid paraku ei lase rikutud tuju neid tähelegi panna. Ja sellest on kahju!

Me tihti imestame, et mõnes majas käib vähe inimesi. Ja teises nii palju. Huvitav, miks küll?

INNA MIKLI

Vallamaja sai endale nimesildi

Saku Vallavalitsuse ajutine maja, aadressil Teaduse 13 asuv hoone, sai sildi.

Loodetavasti leiavad nüüd kõik elanikud vallamaja kiiresti üles. Foto: Inna Mikli

Vallavalitsuse istungid

19. juuni istungil

Saku Huvikeskusele lubati korraldada turkaubandust Saku valla jaanipeol 23. juunil kell 18 kuni 24. juunil kell 01 Küla Villa õues Kajamaal; mandoliinifestivalil 30. juunil kell 17–24 ja 1. juulil kell 14–18 Sakus Tallinna mnt 2 (Saku Pruulikoja ees); Augustfestil 18. augustil kell 17–24 Sakus Tallinna mnt 2 (Saku Pruulikoja ees).

Kehtestati Saku Gümnaasiumi, Kurtna Kooli ja Kajamaa Kooli (v.a lõpuklassid) 2018/2019. õppeaasta V koolivaheaeg 10. juunist 31. augustini 2019 ning määrati neis koolides laupäevad 1. september 2018 ja 4. mai 2019 koolipäevadeks.

Anti projekteerimistingimused üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Metsanurmes Annekese põik 18, üksikelamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks Jälgimäel Uus-Tooma kinnistul ning elektripaigaldiste ehitusprojekti koostamiseks Tagadil Tagadi laut, 15 Tallinn-Rapla-Türi tee, Raadiku, Eesnõmme, Leopere tee ja Leopere kinnistutel.

Kooskõlastati kavandatava puurkaevu asukoht Üksnarmes Vainu ja Mustlepa kinnistutel.

Võimaldati ostueesõigusega erastada Roobukal Heki tee 13 asuv maa.

Lõpetati aiandusühingule Anneke maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingud ning esitati maakatastrile avaldus katastriüksuse Annekese põik sulgemiseks.

Lõpetati aiandusühistutele Männiku Aed ja Tigu maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingud ning algatati katastriüksuste Annekese tee ja Koidu tee munitsipaliseerimise menetlused.

Metsanurmes munitsipaalomandisse antava maaüksuse sihtotstarbeks määrati transpordimaa ning lähiaadressiks Annekese põik.

Anti nõusolek Sookaera-Metsanurga külas asuvate Järvekülje ja Väike-Kärde katastriüksuste piiride muutmiseks ning uute piiridega katastriüksuste moodustamiseks.

Määrati Männiku külas asuva katastriüksuse Tallinn-Lelle 9,8-27,4 km uueks lähiaadressiks Männiku tee 145 // Tallinn-Lelle 9,8-27,4 km.

26. juuni istungil

2018. aasta eelarve tuludesse lisati SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus laekunud 3 265 eurot ning kanti Saku Gümnaasiumi eelarvesse keskkonnahariduse aktiivtundideks; SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus

laekunud 1 525 eurot ning lisati Saku Lasteiaia Päikesekild eelarvesse õppekäikudeks Nõmme Loodusmaja ja Pääsküla rabasse; SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus laekunud 3 398 eurot ning lisati Kurtna Kooli eelarvesse projektiks „Mesilased ja maailm“; Eesti Noorsootöö Keskuselt laekunud 1 260 eurot ning lisati Saku Valla Noortekeskuse eelarvesse noortemaleva läbiviimiseks.

Saku valla 2018. a eelarve reservfondist eraldati 1 217 eurot Kiisa Rahvamaja eelarvesse Kiisa Vabaajakeskuse saali purunenud aknapaketi vahetamiseks.

Anti projekteerimistingimused laohoonete ehitusprojekti koostamiseks Tõdval Kiisa alajaama, aiamaa laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Kasemetsas Timuti tee 18 ja detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Üksnarmel Allika tee 3 kinnistutel.

Määrati Tõdval asuva katastriüksuse Rajametsa jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste Rajametsa ja Metsaraja koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Määrati Kiisal Elupuu tee 10 ja Elupuu tee 13 ning Tõdval Tootmise kinnisasjadega liitmiseks moodustatavate maaüksuste koha-aadressid, sihtotstarbed ja pindalad.

KRISTA LORD

3. juuli istungil

Männiku küla Karjääri tee 1 kinnistu detailplaneeringu menetlustähtaega pikendati kuni 1. juulini 2020.

Orienteerumisklubile Orion anti avaliku ürituse korraldamise luba 10. juulil 2018 kell 16.30–20.30 Männiku külas Tallinna orienteerumisteisipäevaku läbiviimiseks.

Kinnitati Saku Muusikakooli töötajate koosseis 2018/2019. õppeaastaks.

Anti projekteerimistingimused üksikelamu laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Saku alevikus, Asula tn 8 ning põllumajanduse ja elukondlike hoonete ehitusprojekti koostamiseks Kajamaa külas Esko kinnistul.

ANNIKA VOOSSEL

Saku vallavalitsus võtab tööle

- Majandusteenistuse juhi
- Toitlustusteenistuse juhi
- Ehitusjärelevalve vaneminspektori
- Kurtna kooli koka

info 671 2431, saku@sakuvald.ee

Planeeringuteated

Detailplaneeringud

Saku Vallavolikogu 21. juuni 2018. a otsusega nr 44 tunnistati osaliselt kehtetuks Saku valla **Kasemetsa küla Kiipsu ja Uus-Kiipsu** detailplaneering (edaspidi DP) Uus-Kiipsu maaüksuse (katastritunnus 71801:001:1905) osal. Maaüksuse omanik esitas avalduse DP osaliselt kehtetuks tunnistada, kuna ei soovi planeeringulähendust ellu viia. Kehtestatud DP-s on lubatud suurim ehitistealune pind 500 m² ja abihoonete suurim lubatud kõrgus kuni 6 m. Uus-Kiipsu maaüksusel asuvad vanad taluhooned, mille ehitistealune pind on 492,5 m², see ei võimalda DP tingimustest tulenevalt neid rekonstrueerimisel mõistlikult laiendada. Kuna tegemist on olemasolevate vanade abihoonetega, mille kõrgused on 6,8 m ja 7,7 m, siis ei ole mõistlik rakendada planeeringust tulenevat kõrgusepiirangut. Vastavalt Saku valla üldplaneeringule on tegemist hajaasustusalaga, maaüksuse suurus on 20 164 m², see vastab üldplaneeringus määratud hajaasustuse tingimustele, millega on lubatud ilma DP-d koostamata ehitada üksikelamu koos abihoonetega. DP osalise kehtetuks tunnistamisega on jätkuvalt tagatud DP terviklahenduse elluviimine. Otsusega saab tutvuda aadressil <https://service.eomap.ee/sakuvald/#/planeeringud/planeeringud/160> ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Teaduse 13, Saku).

Saku Vallavolikogu 21. juuni 2018. a otsusega nr 46 kehtestati Saku valla **Männiku küla Valdeku karjääri kinnistu** (katastritunnus 71801:001:1126) detailplaneering (edaspidi DP). DP-ga kavandatakse veespordikeskuse ja supelranna toimimiseks vajalikud ehitised (kohvik, riietumiskabiinid, käimlad, lastele mõeldud mängurajatised), kämpinguala ja perspektiivne parkla. Karjääri kaldale on lubatud rajada kuni 2 hoonet, kõrgus kuni 5 m, kuni 2 maa-aluse korrusega ja 1 maa-pealse korrusega, ehitistealune pind kuni 300 m². Kämpingualale on lubatud rajada 1 kuni 150 m² suurune 1-korruselise ja kuni 5 m kõrgune hoone. Mõlemale krundile on väljapoole hoonestusala lubatud püstitada mittestatsionaarseid 20 m² suuruseid väikeehitisi. Planeeritava ala suurus on ca 15,5 ha. DP sisaldab Saku valla üldplaneeringu muutmist, kuna vähendatakse Valdeku karjääri ehituskeeluvööndit. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähikümbruse majandus-, sotsiaal-,

kultuuri- ning looduskeskonnale. DP kehtestamise otsusega saab tutvuda aadressil <https://service.eomap.ee/sakuvald/#/planeeringud/planeeringud/651> ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Teaduse 13, Saku).

Saku Vallavolikogu 21. juuni 2018. a otsusega nr 45 kehtestati Saku valla **Kasemetsa küla AÜ Ilmarine II maaüksuse ja lähiala** (katastritunnused: 71805:011:0300; 71805:011:0301) detailplaneering (edaspidi DP). DP järgi moodustatakse 5 elamumaa

krunti, 2 transpordimaa krunti, 2 sotsiaal-maa ehk üldmaa krunti, mida on võimalik kasutada kogukonna ühiste tegevuste tarbeks, näiteks laste mänguväljaku rajamiseks. Samuti on kavandatud tuletõrjervee mahuti ja puurkaevu rajamine ning teede rekonstrueerimine. Igale elamumaa krundile võib ehitada 1 üksiklamu ja 1 abihoone. Üksiklamute maksimaalne kõrgus võib olla 8,5 m, abihoonetel 5 m. Elamumaa kruntide maksimaalne ehitisealune pindala on igal krundil 220 m². Planeeritava ala suurus on 19 300 m². DP on Saku valla

üldplaneeringut muutev. Planeeritaval alal muudetakse üldplaneeringus määratud haljasala ja parkmetsade (ning kaitsehaljastuse maa) maakasutuse juhtotstarve osaliselt pere- ja ridaelamumaa maakasutuse juhtotstarbeks. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähikümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskonnale. DP kehtestamise otsusega saab tutvuda aadressil <https://service.eomap.ee/sakuvald/#/planeeringud/planeeringud/690> ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Teaduse 13, Saku).

Vallavolikogu istungid

21. juuli volikogu istungil

- Võeti vastu Saku valla 2018. aasta lisaearve.
- Kinnitati Saku valla 2017. a majandusaasta aruanne ja revisjonikomisjoni aruanne.
- Vallavanem esitas sisekontrolli aruande, mille volikogu teadmiseks võttis.
- Otsustati saata Saku valla 2012–2025 arengukava teisele lugemisele. Arengukavasse saab igäüks esitada täiendusettepanekuid 1. augustini.
- Võeti Saku vallale rahaliselt hinnatav kohustus ehitada kuni 1 562 000 euro eest Saku Vallavalitsusele hoone ning lubati vallavalitsusel viia läbi vastav riigihange.
- Kinnitati Saku Vallavalitsuse struktuur, teenistuskohdade koosseis ning teenistuja haridusele, töökogemusele, teadmiste ja oskustele esitatavad nõuded. Vallavalitsuse struktuur muutub seoses sellega, et 1. septembrist hakkab vald Saku Gümnaasiumis ise koolitoitu valmistama ja pakkuma. Vallavalitsuse koosseisu lisandub tootlustusteenistus, mis hakkab korraldama kolmes keskusköögis tootlustamist. Struktuuriüksus moodustub seni majandusteenistuse koosseisus olnud tootlustus- ja pesulavaldkonna töötajatest ning nendele lisandub 9 töökohata Saku Gümnaasiumi tootlustamiseks. Kokku on uues struktuuriüksuses 20,63 töökohta, majandusteenistuse struktuur väheneb samas 11,63 ametikoha võrra.
- Muudeti koolilõuna toetuse kasutamise tingimusi ja korda. 1. septembrist saavad tasuta koolilõunat kõik Saku valla 1.–9. klassi õpilased, kes õpivad Saku valla koolides või väljaspool valda. Koolilõuna valmistoidu hinna ja riigi toetuse vahe kaetakse valla eelarvest, suurendades selleks koolitoidu eelarvet 40 000 euro võrra. 10.–12. klassi õpilaste koolilõuna maksumuse ja riigi toetuse hinnavahe kaetakse endiselt lapsevanem.

- Võeti vastu õpilaste sõidukulu hüvitamise kord, mille kohaselt saavad kõik rahvastikuregistri andmetel Saku vallas elavad ja statsionaarses õppevormis põhiharidust, üldkeskharidust või põhihariduse baasil kutsekeskharidust omandavad õpilased sõita Saku valla piires tasuta kõigi ühistranspordivahenditega (kommertsliinid, avalikud liinid ja rongiliinid). Tasuta sõidu õigus kehtib kogu õppetöö perioodil, välja arvatud suvevaheajal.
- Otsustati tunnistada kehtetuks Saku Vallavolikogu 21. septembri 2017. aasta otsus „Hoonestusõiguse seadmine“. Saku Tenniseklubi MTÜ esitas vallavalitsusele avalduse, milles loobub hoonestusõiguse seadmise lepingu sõlmimisest ja palub vastav Saku Vallavolikogu otsus tühistada, kuna ei saanud rahastust oma projektitaotlusele.
- Tunnistati omaniku soovil kehtetuks Saku aleviku Aiandi 2B detailplaneering, kuna omaniku plaanid on muutunud.
- Tunnistati osaliselt kehtetuks Kasemetsa küla Kiipsu ja Uus-Kiipsu detailplaneering Uus-Kiipsu maaüksuse osas.
- Kehtestati Saku valla Kasemetsa küla AÜ Ilmarine II maaüksuste ja lähiala detailplaneering.
- Pikendati Kajamaa ja Lokuti külas Maritsa, Konnapõllu, Karja, Paju, Krossi, Nõlva ja Pikametsa kinnistutel

detailplaneeringu menetlustähtaega 1. juulini 2020.

- Pikendati Jälgimäe külas Trahteri, Lepatriinu, Pärtla-Tõnu 4 ja Pääsuvälja kinnistute osa ja lähiala detailplaneeringu menetlustähtaega 1. jaanuarini 2019.
- Võeti vastu „Saku valla põhimäärus“ muudetud kujul.
- Kuna revisjonikomisjoni esimees Marianne Rande ja sotsiaalkomisjoni aseesimees Ivar Raig esitasid avalduse ametikohalt tagasiastumiseks, valiti komisjonidele uued esimehed ja aseesimehed. Revisjonikomisjoni esimeheks valiti Ivar Raig ja aseesimeheks Hasso Uuetoa, sotsiaalkomisjoni esimeheks valiti Kaiir Zaletajev ja aseesimeheks Marko Tali.

28. juuni volikogu erakorralisel istungil

- Suurendati Saku vallale võetavat rahalist kohustust, kuna rendihanke tulemusel selgus, et 11 kuuks Saku gümnaasiumi juurde paigaldatavate moodulite rentimine osutus kallimaks kui volikogu vastu võetud rahaliselt hinnatava kohustuse määr. Rendilepingu kogukulu on nüüd 123 420 eurot.
- Muudeti Saku valla kaevetööde eeskirja, täpsustati kohalike teede taastamist kirjeldavat osa.

VICTORIA PARMAS

21. juuli volikogus kehtestati Männiku küla Valdeku karjääri kinnistu ja lähiala detailplaneering. Kinnistule on kavandatud veesportdikeskuse ja supelranna toimimiseks vajalikud ehitised (kohvik, riietumiskabiinid, käimlad, lastele mõeldud mängurajatised), kämpinguala ja tolmuva 45kohaline parkla.

Harjumaal saavad 1. juulist avaliku liini bussidega tasuta sõita noored ja eakad

Harjumaal saavad 1. juulist avalike liinide bussidega tasuta sõita vaid noored ja eakad, 20–62aastased peavad ostma pileti. Saku vallas sõidavad avalikest liinidest bussid nr 113 Saku–Vana-Pääsküla//Kiisa, 117 Tallinn–Saku–Tagadi ja 117A Tallinn–Saku.

Ainus soodustus rakendub Harjumaal

30 päeva piletitele, mis hakkavad tsoonidest olenevalt maksma 13,50–55,50 eurot. Samuti rakendub soodustus e-piletitele, mis hakkavad maksma 80% sularaha eest ostetud pileti hinnast.

Täiesti tasuta saab 1. juulist avalikel maakonnaliinidel sõita 11 maakonnas. Harjumaa Omavalitsuste Liidu volikogu

otsustas aga 20. juuni koosolekul, et ei toeta Harjumaal täielikult tasuta ühistransporti majandus- ja taristuministri määrmises välja pakutaval kujul. Samas toetati Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse kava pakkuda tasuta sõitu osadele sõitjagruppidele.

VICTORIA PARMAS

Miks ikkagi tasuline bussisõit?

Selgitab Vello Jõgisoo, MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus tegevjuht

Peaaegu poolele Eestile on ühistransport tasuta, teisele poolele soodustustega. Ja rahul pole kumbki pool: seal, kus transport tasuta, ei liigu see piisava tihedusega, teed pole korras. Sellel poolel aga, kus transport osaliselt tasuta, vaadatakse teist poolt vingar näoga. Segadust ja mittemõistmist on palju.

MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus on piirkondlik ühistranspordikeskus, mis korraldab avalike bussiliinide ühistransporti Harju-, Rapla-, Lääne- ja Lääne-Virumaal. Harjumaal katavad kommertsbussiliinid ligi 40% bussidega osutatavast ühistranspordist. Tasuta ühistranspordi korral oleks vaja korraldada riigihanked vedaja leidmiseks sellel aastal vähemalt 4,5 miljonile liinikilomeetrile ja 5 aasta jooksul veel 5 miljonile

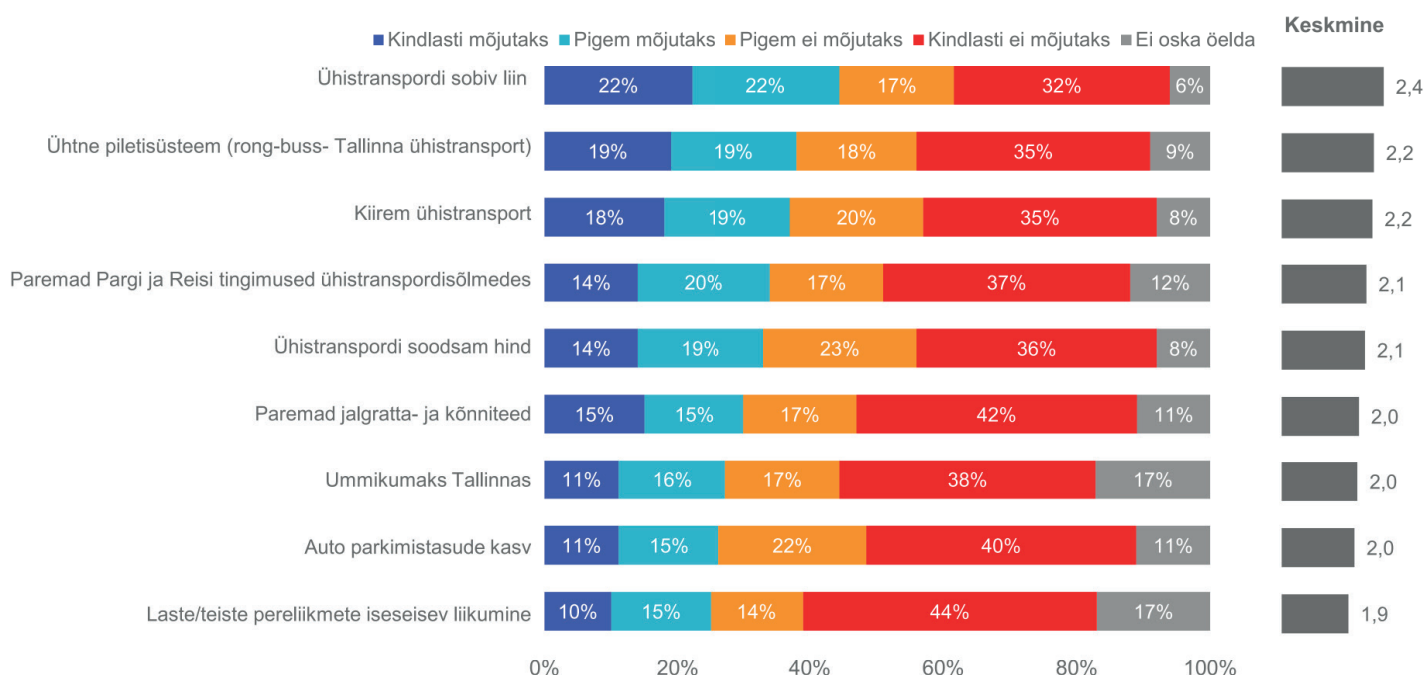
liinikilomeetrile: kommertsliinid ju kaoksid, sest ei suuda tasuta avalike bussiliinidega konkureerida. Kui kommertsalustel töötavad bussiliinid tegevuse lõpetavad, halveneb oluliselt ühistranspordi teenuse kättesaadavus, kuivõrd pole võimalik kohe kõiki kommertsliine avalike liinidega asendada. Lisaks tekib avalike busside ületäituvus ja kui bussid on liiga täis, halveneb oluliselt reisijateveo kvaliteet.

Linnalähirongidega tehti 2017. aastal Harjumaal kokku u 3,3 miljonit sõitu. Läbi kaalumata on tasuta bussitranspordi mõju raudteel toimuvale reisijateveole. Riigi doteeritavate rongiliinidega paralleelselt toimuv tasuta bussitransport tähendaks raudteetranspordi ebavõrdset kohtlemist, vähendaks rongisõitjate arvu ja reisijakilomeetreid. Niisugune investeeringute ja toetuste ebaefektiivne kasutamine tooks kaasa kiire, mugava ja keskkonnasõbraliku raudteetranspordi kasutajate arvu vähenemise ja riigipoolse raudteetranspordi dotatsiooni vajaduse kasvu.

Tasuta bussitranspordi puhul kasvaksid Põhja-Eesti ühistranspordi kogukulud märkimisväärselt. Nende summade ulatuses oleks mõistlik teha hoopis investeeringuid kiirema, säästlikuma, kvaliteetsema ja tihedama liinivõrgu arendamiseks.

Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus tegi ettepaneku kehtestada tasuta bussisõit kõigile puuetega inimestele, kahjuks ei leidnud see Maanteeameti toetust. Samuti on meil ettepanek kaaluda täiendavalt eraldatavate vahendite arvel seniste sõidusoodustuste ühtset ülevaatamist. Peame vajalikuks liinivõrgu arendamist ja niisuguste terviklahenduste väljatöötamist, mis arvestaksid rohkem inimeste tegelike vajadustega ning vähendaks tööandjate vajadust töötajate vedu ise korraldada.

Kantar Emor uuris mullu detsembris ja tänava jaanuaris Harjumaa (v.a Tallinn), Kohila ja Rapla valla elanikelt, millised tingimused mõjutaks neid auto asemel ühistranspordi või jalgratta kasuks otsustama. Hind ei olnud kuigivõrd oluline.

Kuivõrd järgmised tingimused paneks teid vähendama auto kasutamist ning otsustama ühistranspordi ja/või jalgratta kasuks? Kantar EMORi Tallinna lähipiirkonna – Harjumaa (v.a Tallinna linn) ning Kohila ja Rapla valdade elanike liikumisviiside uuring, detsember 2017 – jaanuar 2018.

Saku õlletehas muudatuste tuules

Saku Õlletehas on üks valla sümbolitest – ettevõtte, mis loodi 198 aasta eest, on toonud alevikule õllekultuuri pealinna nimetuse. Saku õlut teatakse maailma erinevates nurkades. Ja mis samuti oluline – õlletehas on üks valla suurematest tööandjatest.

Aktiisitõus kimbutab

Eestis on lahjade alkoholsete jookide aktiisid järsult tõusnud, iga päev kuuleme ja loeme, et eestimaalased ostavad oma joogid Lätist. Saku Õlletehase juhatusel liikme, müügidirektor Jaan Härmsi sõnul ei ole tal midagi aktiiside tõstmise vastu, kuid tõsta tuleks järk-järgult ja arvestades naaberriikide aktiisitaset. Härms väidab, et tehas Eestis elavate klientide pealt kaotanud pole, sest Saku tooteid ostetakse endiselt. Kuid ta tunnistab, et ligi kolmandik kohalikust müügist toimub Läti piiril. Küll on aga õlletehas kaotanud turistide arvelt: turiste on vähem, Eestist nad kaasa ei osta. Tehas üritab Härmsi sõnul rohkem eksportida: „Otsime aktiivselt ekspordivõimalusi nii juba olemasolevatel kui ka uutel turgudel.“ Põhiosa ekspordist läheb Soome, Poolasse, Saksamaale ja Balti riikidesse. Islandil on Saku õlu populaarne, import õllebrändide hulgas teisel kohal. Venemaal on müük kasvanud. Saku Õlletehas ekspordib oma tooteid enam kui 25 riiki, ka Aiasse ja Aafrikasse. Näiteks saab Madagaskaril ja Jaapanis osta Saku õlut, Ghanas ja Togos siidrit.

Alkoholivabad joogid

Saku õlletehas toodab õlut, siidrit, õllejooki, vett, karastusjooke, mineraalvett Tooteartikleid on ligi 300, aastas valmib üle 100 miljoni liitri jooki. Jaan Härmsi sõnul on Eesti tarbijad muutunud terviseadlikumaks, ostukäitumine on muutunud – järjest enam juuakse alkoholivabasid jooke. Viimase viie aasta jooksul on alkoholivaba õlle turg kasvanud ligi poole võrra. „Paljude aktiivse eluviisiga tarbijate jaoks on tänaseks just alkoholivabast õllest kujunenud eelistatuim jook,“ kinnitas Jaan Härms. Varem tootis õlletehas kahte sorti alkoholivaba õlut, sel kevadel lisandus kolm uut toodet: Saku On Ice tootesarja greibi- ja vaarikamaitseelised õllejoogid ning Carlsbergi maheõlu. Saku teeb koostööd toitlustusasutustega, et võimalikult paljude söögi- ja joogikohtade sortimendis oleks alkoholivaba õlle valik olemas. Mõeldud on ka siidrisõpradele – toodete hulgas on alkoholivaba Somersby siider.

Jaan Härms tutvustab uusi alkoholivabasid õllesid. Foto: Inna Mikli

Alkoholisisaldusega õlledest müüakse endiselt kõige enam Saku Originaali – õlut, mis saab kohe 25aastaseks. Järjest populaarsem on õlletehase juhi sõnul nisuõlu.

Tehas tööandjana

Õlletehas on umbes 300 töötajat – suveperioodil veidi rohkem, talvel veidi vähem. Ligi kolmandik ehk umbes 100 on Saku ja lähiumbruse inimesed. Kokkuhoiuprogrammi tõttu on eelnevate aastatega võrreldes töötajaid ligi 40 vähem. „Oleme püüdnud oma inimesi hoida. Töötajate arvu olemine vähendanud ennekõike hooajatöölise arvelt, olemine loobunud uute töötajate värbamisest ja ülesandeid ümber jaganud,“ selgitas Härms. Ettevõtte sisemised kokkuhoiuressursid on nüüdseks ära kasutatud.

Müügidirektor usub, et tehas hoolib oma inimestest ja on hea tööandja: viimastel aastatel on palju panustatud paremate töötingimuste loomisse, töötervishoidu ja tööohutusse. Ettevõtte aitab transpordiga: kaugemalt tulijate jaoks on bussid, mis viivad ja toovad – nii Tallinna kui Kohila poole. Õlletehasel on oma spordiklubi ja sport on igati soositud. Härmsi sõnul on paljud töötajad õlletehases kaua ametis olnud ja paljud on ettevõtet ka oma sõpradele soovitanud. Neid inimesi tunnustatakse.

Täna tehast juhtiv Jaan Härms on ka ise pikka aega õlletehases ametis olnud. Ta sattus ettevõttesse 2001. aastal: kuigi ta õppis Tallinna Tehnikaülikoolis avaliku sektori rahandust, oli ta koolivaheajal Saku Õlletehase tootepaigutaja. Härmsile meeldis ja ta tuli järgmisel vaheajal ka. Ja kui bakalaureusediplom käes, oli selge, et

äriettevõtteid huvitavad teda rohkem kui avalik sektor. Magistrikraadi sai ta EBSis juba ärijuhtimises. Härms on vahepeal töötanud ka piiri taga, kuid vaid Saku Õlletehase „katusettevõtte“ ehk Carlsbergi Grupi ettevõtetes. Sai kogemusi, avardas silmaringi ja tuli Sakku tagasi.

Tunnustus

Mais pälvis õlletehas tunnustuse – vastutustundliku ettevõtluse hõbetaseme kvaliteedimärgise. Kokku sai Eestis kuld-, hõbe- või pronksmärgise 70 ettevõtet. Märgise andmisel hinnatakse ausust ja läbipaistvust asjaajamises, suhteid tarbijate, tarnijate, koostööpartnerite ja kogukonnaga, kogukonna kaasamist, keskkonnasõbralikkust ning seda, kuidas ettevõtte oma töötajatest hoolib. Auväärse tiitli sai Saku Õlletehas juba 6.aastat järjest – varem oli tegu pronks-, nüüd hõbemärgisega.

INNA MIKLI

2008. aastast rahvusvahelisse õllekontserni Carlsbergi Grupi liige

2017. aastal

- Käive 61,7 miljonit eurot (kasv 1,2%)
- Investeeringute maht 3,4 miljonit eurot (suuremad investeeringud tehti tootmiseladmetesse, logistikasse ja müügitgevust toetavasse põhivarasse)
- Kasum 4,75 miljonit eurot (puhasrentaabilus kasvas 7,7%ni)
- Kolme aastaga on suudetud säästa ligi 20% energiat ja 12% vett
- Suurim uuendus – valmis uus poolautomaatne laosüsteem

Kool on läbi, uus kool võib alata

Saku valla 2018. aasta paremad lõpetajad

Lõpetas gümnaasiumi kuldmedaliga

Hanna-Lisa Kuslap, Saku Gümnaasium
Henri Harri Laiho, Saku Gümnaasium
Kätlin-Karin Lond, Saku Gümnaasium
Ellinor Raudsepp, Saku Gümnaasium
Joosep Raudväli, Saku Gümnaasium
Linda Sepp, Saku Gümnaasium
Roos Lisette Parmas, Rocca al Mare Kool

Lõpetas gümnaasiumi hõbemedaliga

Karolina Alpius, Saku Gümnaasium
Andrei Printsev, Saku Gümnaasium
Liisa-Lii Tamme, Saku Gümnaasium

Paremad põhikooli lõpetajad

Maria Hindreko, Saku Gümnaasium
Chris Andreas Loog, Saku Gümnaasium,
Nikolai Ovtšinnikov, Saku Gümnaasium
Merilin Peetson, Saku Gümnaasium
Karmen Pihlak, Saku Gümnaasium
Mari-Liis Prunt, Saku Gümnaasium
Elisabet Raig, Saku Gümnaasium
Getriin Riimand, Saku Gümnaasium
Elisabeth Saar, Saku Gümnaasium
Ann-Mari Servet, Saku Gümnaasium
Sander Sims, Saku Gümnaasium
Ralf-Sander Suvinõmm, Saku Gümnaasium
Kristiina Verte, Saku Gümnaasium
Grethe-Ly Ärsis, Saku Gümnaasium
Anette Kuldvee, Kurtina Kool

Robin Piir, Kurtina Kool
Hanna-Maarja Selde, Kurtina Kool

Lõpetas muusikakooli kiituskirjaga

Kristiina Bulgarin, Saku Muusikakool
Mia Rosenberg, Saku Muusikakool
Elisabeth Saar, Saku Muusikakool

Traditsiooniline paremate lõpetajate vastuvõtt toimus seekord 18. juunil – vallavanem Marti Rehema ja volikogu esimees Tiit Vahenõmm võõrustasid Saku valla tublimaid õppureid Filmi- ja Ajaloomuuseumis.

Uued huvitegevuse võimalused

Sügisest laienevad Saku vallas huvitegevuse ja sportimise võimalused – riigi eraldatud lisaraha eest lisanduvad uued treeningud ja ringid või väheneb osalustasu.

Riik eraldas omavalitsustele toetust huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse parandamiseks ning noortele kultuuri-, spordi-, loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogiavaldkonnas mitmekesisemate tegutsemisvõimaluste pakkumiseks. Sihtgrupp on 7–19aastased. Huvitegevuse pakujate leidmiseks korraldas Saku

vallavalitsus avaliku konkursi.

Rahastuse said MTÜ Spordiklubi Porter Racing maanteetrenn noortele, OÜ Kollane Karu robotika huviringid 1. ja 2. klassi lastele, OÜ Artemest keraamikakursus 7–19aastastele noortele Kiisal ja OÜ Artemest tüdrukute klubi 10–16aastastele tüdrukutele Kiisal, MTÜ Saku Sofi lastekeskuse loodusteaduste alane huviring Silmaring ning OÜ Timelight pesapallitreeningud 13–19aastastele noortele.

VICTORIA PARMAS

Särav energiapomm

Hanna-Lisa Kuslap

Särav, julge, aktiivne – niisugune on Hanna-Lisa Kuslap. Tüdruk tuiskab naerulsui ringi, korraldab, organiseerib, pillub ideid. Kus midagi toimub, seal on ka Hanna-Lisa. Ja mitte lihtsalt ei ole, vaid lööb alati kaasa. „Kuidas ta küll kõike jõuab, kust ta selle energia võtab?“ tuleb Hanna-Lisat nähes esimene mõte.

Väike julge saherdaja

Hanna-Lisa Kuslap sündis Tartus, pisikesena elas Tallinnas. Juulikule kolis Kuslapite pere – ema, isa, Hanna-Lisa ja temast 5 aastat noorem vend Rasmus – siis, kui tüdruk hakkas kooli minema. 1. septembril tundusid Saku Gümnaasiumis kõik lapsed üksteist tundvat, Hanna-Lisa oli võõras. Kuid ta valis ühe tüdruku välja, läks ja küsis, kas võib tema juurde istuda. Õige valiku tegi – Liisa-Liist sai Hanna-Lisa pinginaaber kõikideks kooliaastateks, nad on väga head sõbrad.

Hanna-Lisa mäletab, et tegi oma esimesele klassijuhatajale, õpetaja Kersti Kivile, palju peavalu: ta organiseeris kogu aeg midagi, lisaks käis poistega pidev võimuvõitlus. Ta kaitses neid, kes nõrgemad, keda kiusata püüti. Avaldas iga asja kohta oma arvamust. Ja ei kartnud kedagi. Sõnakas on ta tänaseni: ütleb ikka oma seisukoha välja, kuid ka põhjendab ja selgitab seda.

Medalitüdruk

Hanna-Lisa lõpetas gümnaasiumi kuldmedaliga, ühtmoodi väga head hinded olid tal kõikides ainetes. Ka riigieksamid läksid hästi: ta sai eesti keeles 83 ja matemaatikas 77 punkti, inglise keeles sooritas edukalt rahvusvahelise eksami. Koolieksami, ajaloo, sai viie. Ajalugu oligi ta lemmikaine. Lisaks meeldisid matemaatika, eesti keel ja kirjandus – ta hindab väga nende ainete õpetajaid Maret Rinnet ja Sille Kevraid. Lisaks kiidab ta Anna Kikkast ja Gerrit Kanarbikku. Ja klassijuhataja Inga Nurmet. Hanna-Lisa on kõikide oma õpetajatega väga rahul. Ta on rõõmus, et sai Saku koolis õppida, sest kõik õpetajad olid seal tugevad, kaaslased toredad. Ning sport on au sees.

Hanna-Lisa väidab, et hinded tulid suhteliselt kergesti, et vaja läks vaid püüdlikkust ja kohusetunnet. Ta tegi kõik asjad õigeaegselt või isegi veidi varem, sest

21. juunil sai Hanna-Lisa Kuslap gümnaasiumi lõputunnistuse.

Foto: Inna Mikli

ei tahtnud koolitööde pärast muretseda. „Palju lihtsam on muudele asjadele keskenduda, kui hinded on korras!“ on praegugi ta põhimõtteks. Ta lisab, et on üht-teist pärinud ka – emalt temperamendi, aktiivsuse ja tegutsemistuhina, isalt oskuse süveneda ja pühenduda.

Väsimatu tegija

Hanna-Lisa korraldas koolis kõikvõimalikke üritusi, oli mitme ettevõtmise eestvedaja. Kuulus õpilasesindusse ja oli 12. klassis ka õpilasesinduse president. Lisaks on ta aktiivne kodanik: osaleb valimisliidu Kodu esindajana valla kultuuri- ja külaelu komisjoni töös.

Hanna-Lisa armastab jalgpalli: ta läks juba 6. klassis Saku Sportingusse trenni, nüüd mängib klubi esindusnaiskonnas. Igal nädalal on mitmel õhtul trennid, nädalavahetustel võistlused. Kuid sellest on veel vähe – ta juhendab Sportingu U15 vanusegruppi ehk 14aastasi tüdrukuid. Ta on ka Sportingu pressiesindaja: hoolitseb klubi Facebooki ja Instagrammi eest, kirjutab tegemistest Saku Sõnumitele.

Hanna-Lisa armastab reisida. Kuslapite pere on suviti palju automatkadel käinud. Eriti on meeldinud Itaalias, just sealsed inimesed on jätnud sõbraliku ja toreda mulje. Kodus on Hanna-Lisa sageli kõõgis – tal meeldib küpsetada. Ta armastab loomi

ning naudib pere kasside Cindy ja Kusty seltskonda. Loeb, eriti möödunud aegadest kirjutatud raamatuid.

Tulevik jalgpallimaailmas

Hanna-Lisa tahab õppida õigusteadust – Tartu Ülikooli Tallinna esinduses, sest nii saab jätkata ka jalgpalluri- ja treenerikarjääri. Ikka Saku Sportingus, sest sealsete juhtide Argo Zirgi ja Jan Harendiga on tal hea klapp ning klubikaaslased on toredad. 10 aasta pärast loodab ta ikka jalgpalli mängida ja endiselt noori trennida. Kuid ilmselt on ta siis ka spordijurist, asjatundja, kes spetsialiseerunud mängijate õiguste kaitsmisele. Võib-olla tegeleb pisut ka klubi turunduspoolega.

Sihikindel vutitüdruk on seda meelt, et ta võib küll kusagil välismaal õppida, tarkust koguda, veidi isegi töötada, kuid oma teadmiste ja oskustega tahab ta Eesti jalgpalli edendada.

Hanna-Lisa hindab inimesi, kes on ausad ja siirad. Neid, kes oskavad naerda ja rõõmsad olla. Just niisugused on ta sõbrad. Selline on ta ka ise.

INNA MIKLI

Saku kooli gümnaasiumi ja põhikooli lõpetajad

Saku Gümnaasiumi 12. klass

1. reas (vasakult) Mari-Liis Linkholm, Susan Sooäär, Karolina Alpius, Melisa Rannik, Mariel Kägo, Kätlin-Karin Lond, Käröl Raudla, Roomet Lunde, klassijuhataja Inga Nurme, Kelli Maripuu, Linda Sepp, Hanna-Marie Vabaoja, Ellinor Raudsepp; 2. reas Lizette Tarlap, Hanna-Lisa Kuslap, Liisa-Lii Tamme, Hele Maasi, Amrita Gerretz, Cathy-Lisanna Pilt, Meiti-Caroli Pind, Merilin Raidmets, Kerly Kasenõmm, Ingrid Lillemets; 3. reas Karl-Edgar Švarts, Tanel Viilop, Carl-Henry Parts, Sthen-Erich Soosaar; 4. reas Mattias-Markus Essenson, Mihkel Ruut, Jaagup Voomets, Henri Harri Laiho, Johannes Ots, Meelis Uudam, Andrei Printsev, Tanel Volkov, Joosep Raudväli, Anders Piir. Fotod: Inna Mikli

Saku Gümnaasiumi 9.b klass

1. reas (vasakult) Maria Hindreko, Brigitte Kruusel, Johanna Joosing, Merilin Peetson, Helis Mosona, klassijuhataja Tatjana Nõomaa, Maribel Ney, Silvia Türkson; 2. reas Tanel Talli, Chris Andreas Loog, Marko Laas, Patrick Olaf Kalda, Sara Lotta Muzakko, Ann-Mari Servet, Katrin-Anethe Toomson, Karl-Joosep Kaare; 3. reas Hindreko Rättel, Delin Sassi, Rasmus Tammiss, Ralf-Sander Suvinõmm, Jens Eric Möllits, Simar Evert; 4. reas Adrian Käsper, Sander Sims, Tarvo Heintalu, Martin Raadik, Kaspar Kallas, Kristofer-Robin Aasna, Erki Haponen. Pildilt puudub Liisabel Rang.

Saku Gümnaasiumi 9.a klass

1. reas (vasakult) Kristiina Verte, Gertrud Roos, Lisandra Tikku, Marleen Reinart, Anna-Liisa Murre, Anete Järveld, Martin Mägi, klassijuhataja Merli Paasik, Kerttu-Leaanika Lipetski, Rebecca Pilliroog, Hanna-Maria Hoffren-Aarma, Elisabeth Saar; 2. reas Andreas Nuggis, Oliver Toom, Andres Aarma, Lars Leppik, Oskar Older, Rika Simone Kostla, Grethe-Ly Ärsis, Henriette Mahon, Gertu-Liis Valgma; 3. reas Sten Dreger, Kent Ruht, Volli Soasepp, Uku Kaarel Mõtte, Klen Kert Korjus, Kevin Piip, Kristjan Sarv. Pildilt puuduvad Adrian Badjonkin, Adelina Badjonkina ja Steven Vinni.

Saku Gümnaasiumi 9.c klass

1. reas (vasakult) Karmen Pihlak, klassijuhataja Piret Kaare, Merilin Alu, Ida Emilia Saluste, Laureen Kadakas, Helen Tarlap, Eleanora Sokk, Karmen-Margarita Saadi; 2. reas Mari-Liis Prunt, Deelia Kurg, Lisanna Veertee, Elisabet Raig, Getriin Riimand, Johann Adamberg, Henrik Kangur, Ingeborg Peterson, Kert Kõpper, Marc-Kaspar Parts, Nelemariin Villand; 3. reas Edvin Kabanen, Nikolai Ovtšinnikov, Rasmus Raidvere, Targo Lauk, Kristjan Kranach, Augustin Gribinets, Hugo Pruul, Aron Pill, Egert Pruul, Sander Riigor. Pildilt puudub Risto Raik.

Kajamaa kooli lõpetajad

Pildil (vasakult) õpetaja Evelin Lelov, Liisa Sepp, Kristel Polma, Romer Loime, Jan-Markus Soosaar, õpetaja Piibe Tammemäe. Foto: Inna Mikli

Muusikakooli lõpetajad

1. reas (vasakult) Jan Joonas Tuuna, Kristiina Bulgarin, Kristofer Pürg ja Eliisabeth Saar; 2. reas Mari Tiitsu, Sirje Tiitsu, Taago Tarkmeel, Mia Rosenberg;
3. reas Tauno Valdna, Maarika Kõrve, Urmi Sinisaar, Reet Schumann, Siim Kartau, Laura Linnaks, Agni-Sandia Hallik; 4. reas Andres Maamees ja Eha Themas; 5. reas hoiavad lippe järgmise aasta lõpetajad Liisa Siimann ja Joonas Kirs. Pildilt puudub Sandra Ly Lõhmus. Foto: Meeli Tulik

Kurtna kooli lõpetajad

1. reas (vasakult) Anette Kuldvee, Carmen-Liis Kalme, Kristin Koel, Hanna-Maarja Selde, Mia Kaljula, Janne May Külama, õpetaja Merle Kants; 2. reas Otto Aleksander Hellaste, Ian Tänavsuu, Sten Rico Mesila, Morten Järv, Ott Tõnnus, A. Koolme, Robin Piir. Foto: Victoria Parmas

Asjalik ja arukas olümpiaadivõitja Henri Harri Laiho

Tõsine, vaikne, asjalik, intelligentne – sel line on Saku Gümnaasiumi kuldmedaliga lõpetanud Henri Harri Laiho. Harjumaa haridusringkonnad teavad noormeest, kes aastaid ainevõistlustel ja olümpiaadidel osalenud, hästi – Henri on olnud nii matemaatika-, keemia- kui füüsikaolümpiaadi piirkondliku vooru võitja ja esindanud kodumaakonda vabariiklikel õpilasvõistlustel.

Saku noormees Saku koolis

Henri elab agronoomiateadlastest ema ja arvutikonsultandist isaga Saku aleviku keskel. On üksik laps. Ta on Saku poiss – siin kasvanud, Päikesekillust lasteaias käinud. Kooli minna oli lihtne, sest mitmed lasteaiasõbrad sattusid samasse klassi. Mingeid muresid või raskusi Henri ei mäleta. Tal läks hästi, hinded olid peamiselt viied. Ise väidab tagasihoidlikult, et koolitee alguse poole tuli mõnikord ka muid numbreid sekka.

Ainetest meeldisid kõige rohkem matemaatika, keemia ja füüsika, sest neis tundides sai alati midagi uut teada.

Rügieksamitel sai Henri suurepäraseid tulemusi. Eesti keele eksamil arutles ta Mihkel Muti teksti üle, kirjandiosa kirjutas iseendaks jäämisest. Tema tööd hinnati 86 punktiga. Matemaatikas sai ta 99 punkti. Kuhu 1 matemaatikapunkt kadus, noormees ise ei teagi. Veidi kahju on sellest punktist küll. Inglise keeles tegi ta rahvusvahelise tasemeeksami.

Olümpiaadid ja ainevõistlused

Põhikooli viimastel aastatel hakkas Henri olümpiaadidel ja ainevõistlustel osalema. Ta esindas kooli Harjumaa olümpiaadidel ning tuli enamasti piirkondliku vooru võitjate hulka. Ainuüksi 2017. aastal saavutas ta nii matemaatika-, füüsika- kui keemiaolümpiaadil oma vanuseklassis 1. koha. Muidugi järgnesid üle-eestilised teadmisteproovid, kus noormees samuti hästi esines.

Lisaks võttis ta osa ainevõistlustest, näiteks üle-eestilisel füüsikaalasel ainevõistlusel “Spekter” osales ta neljal korral, tulemuseks 11., 5., 5. ja 3. koht vabariigis. Parim tulemus oli füüsikaülesannete lahendamise võistlusel “Kajakas” – Henril õnnestus saavutada üldarvestuses Eestis 2. koht, oma klassi õpilaste seas oli ta parim.

Niisugustel teadmisteproovidel edu saavutamiseks peab vaeva nägema. Henri sõnul aitasid aineõpetajad ette valmistada, muidugi tuli endal palju tööd teha. Sellest oli ka igapäevases koolitöös kasu, sest kui olümpiaadiks valmistatud, õnnestus õppeprotsessi käigus seoste loomine palju loomulikumalt.

Programmeerimine, muusika ja lendavad taldrikud

Põhikoolis tegeles Henri vabal ajal erinevate aladega: käis ujumistrennis, malet mängimas, kunstiringis. 6. klassis hakkas ta programmeerimisega tegelema, esialgu lihtsalt huvi pärast ja seejärel enesearendamiseks. Oli iseõppija, kuid programmeerimine talle tõesti sobis. Gümnaasiumiaastatel osales ta Tartu Ülikooli Teaduskooli töös, võttis sealt keemia-, matemaatika- ja geneetikakursusi. Oleks tahtnud ka programmeerimiskursust, kuid pakutu tundus liiga lihtsana.

Henri armastab muusikat, kuulab

21. juunil sai Henri Harri Laiho gümnaasiumi lõputunnistuse. Foto: erakogu

erinevaid stiile, pisut rohkem elektroonilist muusikat. Armastab mõnikord ka lugusid teha – erinevaid palu remiksida. Viimased kolm aastat tegeleb ta *ultimate frisbeega*. Miks? See lendava taldrikuga mängitav meeskonnamäng annab liikumisvõimaluse, nõuab osavust ja pakub head seltskonda. Henri silmis on plussiks ka see, et ala pole liiga populaarne.

Mida tulevik toob?

Henri Harri Laihol on suurepäraseid tulemusi, ilmselt on iga kõrgkool nõus teda kohe vastu võtma. Otsustas ta aga Tartu Ülikooli ja informaatika kasuks. Ning arvab, et on selle valdkonnaga seotud ka 10 aasta pärast. Kas teadlase, õppejõu, programmeerimiskirjutaja või IT-firma juhina, seda näitab aeg.

INNA MIKLI

Töö ühe kliki kaugusel

Uudne veebilahendus gigapanel.com viib kokku toitlustus-teenindusettevõtted ja töötotsijad. Töötotsija peab vaid looma gigapanel.com platvormil oma konto, selle kinnitama ja kõik tööpakkumised ongi

kohe näha. Ja kõik see on tasuta!

Olles leidnud nende pakumiste seast endale sobiva tööampsu, tuleb tal kandideerida nupulevajatusega ja mõne aja pärast saabub kinnitusmeil. Kui töö tehtud, laekub teenistus töötaja kontole kas nädala- või

kuupõhiselt, vastavalt eelnevalt märgitud soovile. Töötasu on vägagi motiveeriv – 6–10 eurot tunnist.

Roobuka tüdruk Liisu proovis, jäi rahule ja kasutab seda võimalust tänagi. SS

Mida teeb Saku koolis haridustehnoloog Carmen Pilve

Mõeldes sõnale haridustehnoloog, ei oska enamik meist pakkuda, millega sellist ametinimetust kandev inimene tegeleda võiks ning milline võiks tema positsioon koolis olla. Tegelikult on haridustehnoloogil üsnagi tähtis ja vastutusrikas roll – tema ülesandeks on e-õpet koordineerida ja arendada ning kolleege nõustada. Ta tegeleb veebipõhise õppe, virtuaalsete õpperuumide ja elektroonilise kommunikatsiooniga, otsib veebipõhiseid koostöövõimalusi. Selleks, et haridusasutused areneva maailmaga sammu jõuaksid pidada, on oluline kasutada igapäevases õppetöös uusi tehnilisi lahendusi. Haridustehnoloog on inimene, kes aitab õpetajatel e-keskkondadega tutvuda ja kohaneda, kes seob koolitöö digimaailmaga, muudab selle kaasaegsemaks.

Nagu kõikides suuremates koolides, on ka Saku Gümnaasiumis oma haridustehnoloog – Carmen Pilve. Carmenil näol on tegemist tõelise “koolifänniga” – ükskõik, mida ta ka ette ei võtaks, teeb ta seda suure pühendumisega. Alates 2014. aastast, mil Carmen Saku Gümnaasiumi haridustehnoloogi ametikohal alustas, on kool paljud digilahendused igapäevaseks kasutusele võtnud. Nii kasutab Saku kool e-päeviku süsteemi Studium, pilveteenust G Suite for Education (e-kirjad, dokumendid, jms), katsetatud on e-õppekeskkondi Opiq, Tebo, Foxcademy ning erinevaid tahvelarvutite rakendusi.

Carmen leiab, et digivahendeid on vaja õppetöös kasutada – nii saab õpilane praktilisi oskusi need enda kasuks tööle panna. Haridustehnoloog rõhutab, et digivahendid, ka e-õppekeskkonnad, soodustavad

loovat mõtlemist ning aitavad õppeaineid loimida. Nutiseadmeid kasutamata me tänapäeval hakkama ei saa. Kuid ometigi on ikka veel paljud õpetajad tungivalt tunnis digivahendite kasutamisele vastu. Carmen tõdeb, et haridustehnoloogina tuleb tal igapäevaselt õpetajatele tõestada, et digivahend ja e-õppekeskkonnad lihtsustavad lõppkokkuvõttes pedagoogide tööd, näiteks kontrolltööde koostamist ja kontrollimist.

Üheks kõige keerulisemaks ülesandeks peabki Carmen niisuguste e-õppekeskkondade leidmist, mis tooksid võimalikult palju praktilist kasu nii õpilastele kui ka õpetajatele. Üks selline on tema arvates Opiq. Tegemist on digitaalse õpikuga, millega on koos digitaalne töövihik. Õpilased ei pea enam õpikuid tassima, nad õpivad ja teevad kodutööd nutiseadmes. Ja kui kellelgi oma nutiseadet pole, saab ta koolis tahvelarvutit kasutada. Paberõpik on koolis samuti olemas.

Väite selle kohta, et tehniliste vahendite kasutusele võtuga on lapsed veelgi rohkem internetis, lükkab Carmen ümber, öeldes, et see on koht, kus lapsevanem saab sekku – tuleb jälgida, mida laps arvutis või tahvlis või telefonis teeb. Digivahendid peaksid olema eelkõige õppimiseks, mitte meelelahutuseks.

Haridustehnoloogina arvab Carmen, et oluline on ka koostöö lastevanematega. Carmen õpetas 5. klassidele robotikat, lapsed said programmeerimise algteadmised. 2017. aasta kevadel korraldati lapsevanematele üritus Nutikas Õhtu, 5. klassi õpilased rääkisid kõikidest e-keskkondadest,

Carmen Pilve lõpuaktusel kõnet pidamas. Foto: Inna Mikli

mida nad arvutitunnis tundma õppisid. Üritus meeldis lapsevanematele väga, paljud tegid ettepaneku, et selliseid õhtuid võiks tihedamini korraldada.

Sel kevadel pani Carmen Pilve end proovile Saku Gümnaasiumi juhi rollis – oli kolm kuud direktori kohusetäitja. Ta tõdeb, et need kuud olid väga huvitavad ja tore-dad. Lisaks sai ta palju uut teada – nii ise-enda kui kooli kohta. Direktori kohusetäitja ametile pani Carmen ilusa punkti, pidades lõpuaktusel südamlikud mõtlemapanevad kõned. Tore aeg oli!

Sügisel jätkab Carmen Pilve haridustehnoloogina Saku Gümnaasiumis uute digilahenduste rakendamist ja õppetöö kaasaegsemaks muutmist.

MARI-LIIS LINKHOLM

Saku valla korvpallimeistrid 2018

Aastal 2018 on Saku valla korvpallimeister Park Minigolf, kes mängis koosseisus (vasakult) Meelis Leib, Siim Kabel, Ragnar Kask, Andrus Lepp, Marek Olland, Jürgen Laars, Madis Raud. Foto: Taavi Vilba

Juulikul toimub!

Juuliku küla liitus "EV100 igas külas" programmiga ning heiskas Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva tähistamiseks 19. juunil külakeskuses pidulikult Saku valla värvides mastivimpli uue ja uhke 10-meetrise lipumasti otsa. Lipumast on Juuliku küla kogukonna kingitus Eesti Vabariigile juubeliaasta puhul, selle soetamist ja paigaldamist toetas Eesti Külaliikumine Kodukant konkursi "Kogukondade EV100 taotlusvoor" raames.

Juuliku Külaseltsi arvates oli lipuväljaku rajamine väärikas kingitus, sest nüüdsest on kogukonnal võimalus riigipühi ja ühiseid tähtpäevi eriti pidulikult tähistada. Nii saigi Juuliku küla traditsioonilisel jaanipäevapeol riigilipp masti otsas täies hiilguses lehvida terve jaaniöö.

Väike Juuliku külakeskus Eha teel on saanud veelgi atraktiivsemaks – uus lipuväljak moodustab koos mänguväljaku, rannavolle väljaku ja korvpalliplatsiga ühtse terviku, mida täiendab uhiuus külamajake. Külamajakese püstitamist rahastas Rahandusministeerium Kohaliku Omaalgatuse Programmi (edaspidi KOP) vahenditest ning kaasfinantseeris Saku vald mittetulundusliku tegevuse toetusfondist. Lisaks rahastatakse KOPi vahenditest ka külakeskusesse vajaliku varustuse ehk kokkupandavate laudade-toolide ning kahe pop-up telgi soetamist. Nii on kogukonnal veelgi paremad tingimused ürituste korraldamiseks.

Ja see pole veel kõik! Juuliku Külaselts uuendas ka küla teist mänguväljakut Taevakaare teel, projekti toetas Saku vald mittetulundusliku tegevuse toetusfondist.

Juuliku kogukond on toimekas sellel vägeval EV100 juubeliaastal! Külaselts tunneb oma kodukoha üle uhkust ning tänab kõiki elanikke ja toetajaid!

10 aastat Juuliku külavanemana tegutsenud Mart Siimann heiskas Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva auks uue lipumasti otsa Saku valla värvides mastivimpli.

Eha teel külakeskuses on nüüd ka uus majake. Fotod: Ain Käpp

KATRE ULMAS
Juuliku Külaselts MTÜ
juuliku.kylaselts@gmail.com

„EV100 igas külas“ – Eesti ühtehoidvate kogukondade ühine sünnipäevakink

Juba teist suve tähistame külates ja linnades, kodu- ja välismaal oma riigi iseseisvuse 100. aastapäeva. Kõige kokkuhoidvamad ja ettevõtlikumad kogukonnad on koonnud suurde ühiskingitusse „EV100 igas külas“. Nii on juba praegu paljusid külasid ja linnu ehtimas kaunid hõbedased tunnusplaadid – riigi kingitus kogukondadele, kes meie suurt juubelit eriti väärikalt on tähistanud.

Tunnusplaat on nii Sõrve Sääre renoveeritud tuletornil kui Niitsiku kogukonnakeskusest kõrtsihoonel; Peipsi äärses Lohusuu-Venekülas tähistab see kogumiku „100 Peipsiäärsse vene köögi retsepti“ ja Tallinnas Kalamajas kogukonnaraamatu „Õhus on Kalamaja“ ilmutist. Tunnusplaadid on jõudnud nii Siberi eesti küladesse kui eestlaste kogukonna juurde Torontosse. Harjumaalt on sünnipäevakaardil juba praegu enam kui 30 kogukonda. Ka Juuliku küla lipuväljakul on hõbedane plaat.

Ootame Saku valla tegusaid kogukondi „EV100 igas külas“ ühiskingiga liituma! Andke vaid oma headest mõtetest ja toredatest plaanidest teada „EV100 igas külas“ Lääne-Harju koordinaatorile Olvia Laurile aadressil olviaur@hot.ee ning teiegi kodukohas jääb meie riigi juubeli tähistamist meenutama metallplaat, millel kirjas just teie küla nimi ja teie peo kuupäev.

Ülevaate kõigist praeguseks liitunud kogukondadest saab veebilehelt www.ev100.ee/et/ev100-igas-kylas.
OLIVIA LAUR

100 maitset Saku aleviku kodukohvikutes

Saku alevikus toimub 25. augustil juba teist korda kohvikutepäev. Selle aasta üritus kannab nime „Saku 100 maitset“. Erinevaid maitseid on võimalik proovida lausa 21-s spetsiaalselt selleks päevaks loodud kohvikus. Sarnaselt eelmisele korrale jagub ka sellel aastal avatud kodusid üle kogu aleviku. Kell 11–16 on võimalik kulgeda kas jalgsi või keskkonnasõbralikult jalgrattaga mööda kohvikuid, maitsta huvitavaid toite, teretada vanu tuttavaid ja nautida ilusaid kodaedu.

Täpsem info kohvikute kohta on Facebookis – Saku aleviku kohvikutepäev

2018. Augusti alguses jõuab Saku valla elanike postkastidesse kohvikutepäeva kaart. Kohvikute päeval alevikus ringi liikudes tunneb kodukohviku ära silmatorkava plakati ja kodumajal lehviva riigilipu abil.

Ürituse korraldaja on ka sellel aastal MTÜ Sakukad.

Kohtumiseni kohvikus!

TEELE RAJA
MTÜ Sakukad

